

Beleidsregels huisbezoek gemeente Wierden 2013

Het college van burgemeester en wethouders van Wierden;

gelet op artikel 17 Wet werk en bijstand en artikel 53a, eerste lid van de Wet werk en bijstand;

Besluit:

Vast te stellen: de Beleidsregels huisbezoek gemeente Wierden 2013.

Hoofdstuk 1 Algemene regels

Artikel 1 - Begrippen

1. In deze beleidsregel wordt verstaan onder:

- a. **college**: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wierden;
- b. **woning**: een gebouwde onroerende zaak, waaronder begrepen een woonwagen of woonschip, die particulier in gebruik is als zelfstandige of onzelfstandige woonruimte;
- c. **bewoner**: degene die zijn hoofdverblijf in de woning heeft;
- d. **medewerker**: de medewerker van de gemeente.

2. Voor zover niet anders is bepaald, worden de begrippen in deze beleidsregels gebruikt in dezelfde betekenis als in de Wet werk en bijstand.

Hoofdstuk 2 Regels voorafgaand aan een huisbezoek

Artikel 2 - Redenen voor een huisbezoek

1. Een huisbezoek wordt afgelegd om de navolgende redenen:

- a. bij wijze van dienstverlening aan belanghebbenden die niet in staat zijn een bezoek te brengen aan het gebouw van de gemeente;
- b. als verificatiemiddel tijdens een aanvraag om bijzondere bijstand;
- c. als controlemiddel om het recht op algemene bijstand vast te stellen.

2. In geval van het eerste lid, onderdeel c, wordt overgegaan tot een huisbezoek indien op grond van concrete feiten en omstandigheden twijfel is ontstaan over de juistheid of volledigheid van de door een bewoner verstrekte inlichtingen, die van belang zijn voor het vaststellen van (de omvang van) het recht op bijstand.

3. Indien het met het huisbezoek beoogde doel ook op andere wijze kan worden bereikt, wordt die wijze gekozen die de belanghebbende zelf ervaart als minst belastend.

4. Van de mogelijkheid om een huisbezoek af te leggen in het kader van een verzoek aan een bewoner als bedoeld in artikel 53a lid 2 WWB wordt geen gebruik gemaakt.

Artikel 3 - Aankondigen van een huisbezoek

1. In beginsel wordt een huisbezoek aangekondigd door het - mondeling of schriftelijk - maken van een afspraak.

2. Indien op basis van concrete objectieve feiten en omstandigheden redelijkerwijs kan worden getwijfeld aan de juistheid of volledigheid van de informatie kan een huisbezoek onaangekondigd plaatsvinden.

Artikel 4 - Algemene regels voorafgaand aan het binnentreden van de woning

1. In beginsel wordt een huisbezoek afgelegd tijdens kantooruren. Indien dringende redenen daartoe noodzakelijk kan hiervan worden afgeweken.

2. Een huisbezoek als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel c van deze beleidsregel wordt afgelegd door ten minste twee medewerkers.

Hoofdstuk 3 Regels tijdens een huisbezoek

Artikel 5 - Binnentreden met toestemming van de bewoner

1. De medewerker legitimeert zich voorafgaand aan het binnentreden van de woning met een voor dit doel door de gemeente afgegeven legitimatiebewijs.

2. De medewerker maakt de bewoner voorafgaand aan het binnentreden van de woning duidelijk met welk doel het huisbezoek wordt afgelegd.

3. De medewerker vraagt de bewoner voorafgaand aan het binnentreden om toestemming de woning binnen te treden.

4. Zonder uitdrukkelijke en vrijwillige toestemming van de bewoner vindt geen huisbezoek plaats.

5. De medewerker deelt de bewoner mee of en zo ja welke gevolgen zijn of kunnen zijn verbonden aan een weigering om een huisbezoek toe te staan, zodanig dat de bewoner de mogelijke gevolgen kan betrekken in zijn afweging om het huisbezoek al dan niet toe te staan.

6. Voor het overige worden gesprekken aan de voordeur zoveel mogelijk vermeden.

Artikel 6 - Het huisbezoek

1. De medewerker stelt zich correct en zakelijk op jegens de bewoner en neemt de nodige zorgvuldigheid in acht.

2. De medewerker vraagt de bewoner tijdens het huisbezoek uitdrukkelijk om toestemming afzonderlijke ruimten te betreden of voor het openen van kasten en laden.

3. Indien bij het binnentreden van de woning geen redelijke grond voor twijfel aan de juistheid of volledigheid van de door de bewoner verstrekte inlichtingen als aanwezig is, doch deze gegronde twijfel tijdens het huisbezoek wel ontstaat, wordt de bewoner hiervan mededeling gedaan en wordt hem er op gewezen welke gevolgen zijn verbonden aan een mogelijke weigering om voortzetting van het huisbezoek toe te staan.

4. Indien de veiligheid van de medewerker zulks vereist wordt het huisbezoek terstond afgebroken en wordt de woning zo spoedig mogelijk verlaten.

Artikel 7 - Verklaring van de bewoner

1. De bevindingen van het huisbezoek worden indien mogelijk direct met de bewoner besproken en indien mogelijk wordt tevens de conclusie van het huisbezoek aan de bewoner meegedeeld.

2. Indien nodig wordt in de woning een schriftelijke verklaring van de bewoner opgesteld, die wordt gedagtekend en ondertekend door de bewoner en de aanwezige medewerker(s). De verklaring wordt voor de ondertekening door een medewerker aan de bewoner voorgelezen. Desgewenst krijgt de bewoner de gelegenheid de verklaring zelf te lezen. De bewoner wordt indien gewenst de mogelijkheid geboden wijzigingen in de verklaring aan te laten brengen.

Hoofdstuk 4 Regels na afloop van een huisbezoek

Artikel 8 - Rapportage

1. De medewerker stelt na afloop van het huisbezoek een rapport op waarin de bevindingen van het huisbezoek zijn neergelegd.

2. Het rapport geeft een juiste zakelijke weergave van de feitelijke situatie ten tijde van het huisbezoek en biedt voldoende basis voor het trekken van conclusies.

3. Het rapport wordt gedagtekend en ondertekend door de medewerker die het rapport heeft opgesteld.

4. Het rapport maakt deel uit van het dossier en kan desgewenst door de belanghebbende worden ingezien.

Hoofdstuk 5 Slotbepalingen

Artikel 9 - Inwerkingtreding

Deze beleidsregels treden in werking met ingang van 1 september 2013.

Artikel 10 - Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels huisbezoek gemeente Wierden 2013.

Aldus vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van Wierden d.d. 21 mei 2013.

Burgemeester en wethouders van Wierden,

de secretaris

de burgemeester

R.B. van den Brink

ing. J.H.M. Robben

Toelichting Beleidsregels huisbezoek gemeente Wierden 2013

Algemene toelichting

Naast het afleggen van een huisbezoek op grond van artikel 17 lid 1 WWB is het sinds 1 januari 2013 mogelijk een huisbezoek af te leggen in het kader van de bewijsopdracht van artikel 53a lid 2 WWB. Het college kan een belanghebbende in het kader van een aanvraag om bijstand of in het kader van een heronderzoek een bewijsopdracht geven. Het college verzoekt belanghebbende dan om aan te tonen dat hij een alleenstaande of alleenstaande ouder is, de feitelijke woonsituatie in overeenstemming is met het verstrekte adres of dat hij de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan niet geheel of gedeeltelijk kan delen met een ander. Aangezien voor het afleggen van een huisbezoek in het kader van een dergelijke bewijsopdracht geen redelijke grond (sterk vermoeden van fraude) aanwezig hoeft te zijn om er gevolgen voor het recht op bijstand aan te verbinden, kan niet worden uitgesloten dat toepassing van deze regeling een ongerechtvaardigde inbreuk maakt op het huisrecht en om die reden strijd oplevert met artikel 8 EVRM. Daarnaast bestaat het risico dat een belanghebbende uit berekening een huisbezoek zal weigeren als deze weigering in ieder geval nog de helft van de gehuwdennorm oplevert.

Het college kiest er voor om van de mogelijkheid van een bewijsopdracht geen gebruik te maken en voor de vaststelling van het recht op algemene bijstand alleen huisbezoeken af te leggen op grond van artikel 17 lid 1 WWB. Van deze mogelijkheid kan ook gebruik worden gemaakt als er nog geen sprake is van een sterk vermoeden van fraude (redelijke grond), waarbij wel moet worden aangetekend dat alleen in het laatste geval I aan het huisbezoek rechtstreekse gevolgen voor het recht op bijstand kunnen worden verbonden.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 - Begripsomschrijving

De tekst van de WWB geeft nergens een omschrijving van het begrip woning. Wel vermeldt artikel 3 lid 6 WWB dat in de WWB en de daarop berustende bepalingen onder een woning mede een woonwagen of een woonschip verstaan moet worden. Onder een zelfstandige woning wordt in de Wet op de huurtoeslag verstaan een woning voorzien van een eigen toegang, waarbij geen wezenlijke woonfuncties, zoals woon- en slaapruijnte, was- en kookgelegenheid en toilet met andere woningen worden gedeeld. Als belanghebbende zijn woonvertrekken niet kan bereiken zonder trappen en gangen te hoeven passeren waarover een ander de zeggenschap heeft, zoals bij kamerhuur, is er sprake van een onzelfstandige woning. In deze bepaling wordt onder een woning zowel de zelfstandige als de onzelfstandige woning verstaan.

Artikel 2 - Redenen voor een huisbezoek

Een huisbezoek kan worden afgelegd bij wijze van dienstverlening, als de belanghebbende niet in staat is, wegens ziekte/immobiliteit, naar het kantoor van de gemeente te komen.

Bij het eerste lid onder b kan worden gedacht aan aanvragen om bijzondere bijstand voor woninginrichting of duurzame gebruiksgoederen, voor de beoordeling van de noodzakelijkheid van de kosten.

Daarnaast kan een huisbezoek plaatsvinden in geval van een vermoeden van fraude, met name met betrekking tot de woon- of leefsituatie in geval van een aanvraag om algemene bijstand of tijdens de bijstandsverlening.

Het afleggen van een huisbezoek is een verstrekkend controlemiddel. Om die reden dient het college hiervan af te zien indien het beoogde doel (de verificatie van bepaalde gegevens) op een voor belanghebbende minder ingrijpende wijze kan worden bereikt, bijvoorbeeld door hem uit te nodigen voor een gesprek op kantoor. Dit noemt men ook wel het subsidiariteitsbeginsel. Dit beginsel speelt een belangrijke rol in het kader van de bescherming van de privacy. Dit subsidiariteitsbeginsel is opgenomen in het derde lid.

Zie voor het vierde lid hetgeen is opgemerkt in de algemene toelichting.

Artikel 3 - Aankondigen van een huisbezoek

Huisbezoeken worden in beginsel aangekondigd. Soms is het echter van belang het huisbezoek niet aan te kondigen om te voorkomen dat de belanghebbende zich op het huisbezoek kan voorbereiden en de woonsituatie zodanig aanpast dat deze geen vragen meer oproept. Aangezien een onaangekondigd huisbezoek sterk ingrijpt op de privacy van een belanghebbende is hier opgenomen dat het alleen wordt toegepast als sprake is van een sterk vermoeden van fraude, met name met betrekking tot de woon- of leefsituatie.

Voorbeelden van situaties waarin een onaangekondigd huisbezoek kan plaatsvinden:

- Er is een sterk vermoeden dat de belanghebbende een gezamenlijke huishouding voert, terwijl hij als alleenstaande of alleenstaande ouder aangemerkt wenst te worden.
- Er is een sterk vermoeden dat de belanghebbende zijn woonplaats in een andere gemeente heeft.
- De belanghebbende zegt (een kamer) te huren of te verhuren, doch kan geen huurcontract overleggen (idem bij kostgangers of kostgevers) (zie bijvoorbeeld CRvB 10-05-2011, nr. 09/2997 WWB).
- De belanghebbende zegt (een kamer) te huren of te verhuren, doch overlegt een onduidelijk of zelfs dubieus huurcontract (idem bij kostgangers of kostgevers).
- De belanghebbende zegt (een kamer) te huren of te verhuren, doch kan geen betaalbewijs overleggen (idem bij kostgangers of kostgevers).

Artikel 4 - Algemene regels voorafgaand aan het binnentreden van de woning

Met het oog op de veiligheid van de medewerkers en om discussie te vermijden over de geconstateerde feitelijke situatie in de woning wordt een huisbezoek in het kader van controle op de rechtmatigheid van de verstrekking van algemene bijstand door ten minste twee medewerkers afgelegd.

Artikel 5 - Binnentreden met toestemming van de bewoner

Een huisbezoek zonder vrijwillig verleende uitdrukkelijke toestemming van de bewoner is niet toegestaan, omdat dit wordt gezien als een ongerechtvaardigde inbreuk op de persoonlijke levenssfeer (artikel 10 Grondwet en artikel 8 EVRM).

Het college dient bij een huisbezoek, als er (nog) geen redelijke grond is voor twijfel over de juistheid of volledigheid van de door een bewoner verstrekte inlichtingen, die van belang zijn voor het vaststellen van (de omvang van) het recht op bijstand, de belanghebbende vooraf mee te delen dat een weigering van medewerking aan het huisbezoek geen directe gevolgen heeft voor de bijstandsverlening (zie CRvB 11-04-2007, nr. 06/5950 WWB). Alleen als een belanghebbende instemt met het huisbezoek nadat hij deze mededeling heeft gehad van het college is sprake van het zogenaamde "informed consent", hetgeen inhoudt dat de toestemming van de belanghebbende moet zijn gebaseerd op volledige en juiste informatie over reden en doel van het huisbezoek (zie CRvB 11-04-2007, nr. 06/5950 WWB, CRvB 30-09-2008, nr. 07/1534 WWB en CRvB 14-04-2009, nrs. 07/4885 WWB e.a.).

Als er wel een redelijke grond is voor twijfel over de woon- en leefsituatie dient belanghebbende in het kader van "informed consent" meegedeeld te worden dat weigering van medewerking aan het huisbezoek gevolgen kan hebben voor het recht op bijstand. Als gevolg van de weigering kan het recht op bijstand mogelijk niet worden vastgesteld.

Uitgangspunt van de beleidsregel is dat in beginsel alleen een huisbezoek wordt afgelegd als sprake is van twijfel over de juistheid of volledigheid van de door een bewoner verstrekte inlichtingen, die van belang zijn voor het vaststellen van (de omvang van) het recht op bijstand. Daarbij hoeft niet steeds sprake te zijn van een redelijke grond (een sterk vermoeden van twijfel).

Artikel 6 - Het huisbezoek

Indien pas tijdens een aangevraagd huisbezoek een redelijke grond voor het huisbezoek ontstaat en een belanghebbende weigert mee te werken aan de voortzetting ervan, moet hem duidelijk worden gemaakt dat zijn weigering - anders dan bij de aanvang van het huisbezoek - nu wel gevolgen kan hebben voor het recht op bijstand. Slechts indien belanghebbende vervolgens zijn medewerking weigert, kunnen daaraan gevolgen voor het recht op bijstand worden verbonden (zie CRvB 27-12-2011, nr. 09/6347 WWB en CRvB 23-10-2012, nr. 11/263 WWB).

Artikel 7 - Verklaring van de bewoner

Het moet duidelijk zijn wie de verklaring van een belanghebbende bij een huisbezoek heeft opgeschreven (zie CRvB 21-07-2009, nrs. 08/641 WWB e.a.).

Artikel 8 - Rapportage

In beginsel zal van ieder huisbezoek achteraf een rapport opgemaakt moeten worden met de bevindingen van het huisbezoek. Indien er onvoldoende waarborgen zijn dat een rapport betreffende de bevindingen van een huisbezoek een juiste zakelijke weergave van de feitelijke situatie ten tijde van het huisbezoek is, dan biedt dat rapport onvoldoende basis voor het trekken van conclusies. Zie CRvB 23-12-2008, nrs. 07/4501 WWB e.a..

De weergave van de verklaring van de belanghebbende in de opgemaakte rapportage dient overeen te stemmen met de door belanghebbende ondertekende versie en de wijze van schriftelijk weergeven van de verklaring mag niet tekortschieten in duidelijkheid en betrouwbaarheid. Anders handelt het college in strijd met de zorgvuldigheid die van een

bestuursorgaan mag worden verwacht bij het onderzoek naar de relevante feiten en omstandigheden (zie CRvB 21-07-2009, nrs. 08/641 WWB e.a.).

Artikel 9 - Citeertitel

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 10 - Inwerkingtreding

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.